

2023-10-02

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

ju.L2@regeringskansliet.se

Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning och rådsbeslut om skydd för utsatta vuxna

Bankföreningen har beretts tillfälle att lämna synpunkter på EU-kommissionens förslag till dels en förordning, dels ett rådsbeslut. Båda förslagen rör frågan om skydd för utsatta vuxna vid gränsöverskridande situationer. Bankföreningen har inget att invända mot EU-kommissionens förslag till rådsbeslut. Såvitt avser förslaget till förordning vill Bankföreningen framföra följande.

Bankföreningen ställer sig positiv till att en EU-förordning till skydd för utsatta vuxna införs. En EU-förordning på området skulle förutom att säkerställa att skyddet för utsatta vuxna upprätthålls i gränsöverskridande situationer, också ge Sverige ett tillfälle att nationellt samordna frågor på ställföreträdarskapsområdet.

Ställföreträdarskapsutredningen påpekade i sitt betänkande, SOU 2021:36, att flera av förslagen i betänkandet innebär inskränkningar i den kommunala självstyrelsen, samtidigt ansåg utredningen dem nödvändiga för att uppnå ändamålen. Uppdraget för den utredningen var att försöka säkerställa att de människor som är i behov av en ställföreträdare ska kunna lita på att de får den hjälp och det stöd de behöver.

Art 2 Tillämpningsområdet

Förordningen ska i civilrättsliga frågor tillämpas för skydd i gränsöverskridande situationer för vuxna som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte kan försvara sina intressen.

Bankföreningen noterar att instituten framtidsfullmakt och anhörigbehörighet infördes 2017 som ett alternativ till ordningen med god man och förvaltare. Eftersom principen om den minst ingripande åtgärden tillämpas i Sverige, dvs en person ska inte utsättas för en mer ingripande åtgärd än nödvändigt, kan antalet personer som beviljas en ställföreträdare sannolikt minska till fördel för anhörigbehörighet och framtidsfullmakter. För att personer med framtidsfullmakt ska ges samma möjlighet att till exempel förvalta sina tillgångar utomlands bör det tydliggöras att även detta institut ska omfattas av förordningens tillämpningsområde.

Artikel 34 Inrättande av ett europeiskt företrädarintyg

Det är viktigt att det säkerställs att företrädarintyget är tillförlitligt, dvs att det säkerställs att förordnandet inte har återkallats eller att företrädaren har entledigats från sitt uppdrag. Vidare är det av vikt för banken att intyget tydligt anger vad företrädaren har för befogenheter och om det krävs något ytterligare godkännande från huvudmannen själv eller från myndighet (motsvarande överförmyndarnämnden).

Det kan förmodas att antalet personer som agerar med stöd av en framtidsfullmakt kan komma att öka. Möjligheten att inrätta ett företrädarintyg bör därför även omfatta framtidsfullmakt.

Artikel 45 Upprättande av skyddsregister

Av samma anledning som ovan är det av vikt att ett framtida skyddsregister inte bara innehåller information om god man och förvaltare utan även innehåller information om förekomsten av en framtidsfullmakt och anhörigbehörighet.

Artikel 48 Villkor för tillgång till information genom sammankopplingssystemet

I förslaget ges endast behöriga myndigheter tillgång till information i skyddsregistren. I förordningen bör medlemsstaterna ges möjlighet att bestämma hur information från skyddsregistren ska hanteras nationellt. En bank kommer, med stor sannolikhet, behöva verifiera att en person har en ställföreträdare och att företrädarintyget faktiskt är upprättat och giltigt.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Åsa Arffman